AH 608

2026Z22682

Antwoord van minister Berendsen (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 10 november 2026)

Vraag 1

Bent u bekend met het FT-artikel 'US threatens European companies over Starlink restrictions'?[1]

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Kunt u reflecteren op de uitspraak van Andrew Puzder waarin hij stelt dat de Europese Unie (EU) “voorzichtig moeten zijn en dat het vernietigend uit gaat pakken voor Europese bedrijven” als de Europese Commissie hun plan doorzet om meer ruimte te reserveren voor Europese bedrijven waardoor Chinese en Amerikaanse bedrijven beperktere toegang krijgen?

Antwoord

In een veranderende geopolitieke wereld zet het kabinet zich in voor de bescherming van onze vitale infrastructuur en het bewerkstelligen van open strategische autonomie. Europa moet daarbij zelfstandig keuzes kunnen maken, nu en in de toekomst, over haar kritieke infrastructuur. Het kabinet steunt daarom de inzet van de Europese Commissie om de Europese capaciteit op het gebied van satellietcommunicatie te versterken. Daarbij is het kabinet van mening dat de Europese Commissie nadrukkelijk rekening moet houden met de belangen van zowel Europese als niet-Europese bedrijven en waken we over eerlijke, transparante en voorspelbare procedures. De VS is een bondgenoot waarmee op tal van terreinen, ook digitaal, intensief wordt samengewerkt. Nederland zet in op constructief overleg met partners, zoals de VS, om tot een vergelijk te komen dat zowel onze gezamenlijke veiligheid als de internationale marktbelangen van de EU en de VS dient.

Vraag 3

Erkent u dat de uitspraak van de Amerikaanse ambassadeur bij de EU juist een reden is om technologische soevereiniteit na te streven? Zo niet, waarom niet?

1 Financial Times, 18 oktober 2026, 'US threatens European companies over Starlink restrictions'

Antwoord

Zie beantwoording vraag 2.

Vraag 4

Deelt u de opvatting dat de Verenigde Staten (VS) zich op deze manier gedragen als een onbetrouwbare partner en dat we nu alle zeilen bij moeten zetten om onafhankelijk te worden van hen? Zo niet, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen zouden dan genomen moeten worden om dit zo snel mogelijk te bereiken?

Antwoord

De VS is een van de belangrijkste bondgenoten van Nederland en Europa, zowel op veiligheidsgebied als economisch en technologisch terrein.

De VS is een van onze belangrijkste handelspartners en investeerders; wederzijdse handel en investeringen creëren banen, innovatie en groei aan beide kanten van de Atlantische Oceaan. Daarnaast zijn Europese en Amerikaanse productieketens en financiële markten nauw met elkaar verweven.

In algemene zin zet het kabinet in op het verminderen van risicovolle strategische afhankelijkheden en het versterken van de Europese technologische en industriële basis.

Vraag 5

Erkent u dat de afhankelijkheid van Starlink problematisch is voor Oekraïne en daarmee ook voor de rest van Europa? Zijn er signalen dat de VS deze afhankelijkheid inzet om andere zaken – zoals minder strenge wet- en regelgeving in de DSA of DMA - af te dwingen?

Antwoord

Er zijn op dit moment geen signalen bekend dat het belang van Starlink en Starshield voor Europa door de VS wordt verbonden aan andere dossiers, zoals

de handhaving en naleving van verplichtingen in Europese regelgeving door Amerikaanse ondernemingen.

Starlink en de militaire variant Starshield zijn essentieel voor Oekraïne om zich te verdedigen tegen de Russische agressieoorlog. Recente berichtgeving over beperkingen in de toegang van Oekraïne tot Starlink en Starshield is zorgwekkend. Nederland spant zich in om de toegang tot en continuïteit van

Starlink en Starshield voor Oekraïne te waarborgen. Nederland is niet afhankelijk van Starlink en beschikt over andere systemen om in de satellietcommunicatiebehoefte te voorzien. Desalniettemin is het van belang Europese capaciteit uit te bouwen en te streven naar verschillende alternatieven voor satellietcommunicatie. In dat licht investeert de EU in IRIS², een eigen satellietconstellatie voor beveiligde communicatie. Deze ontwikkeling past bij de ambitie van het kabinet zoals benoemd in de kabinetsreactie op de Lange-termijn ruimtevaartagenda (LTR) om afhankelijkheden te verminderen en Europese open strategische autonomie te bewerkstelligen, met tegelijkertijd blijvende aandacht voor de trans-Atlantische samenwerking.

Vraag 6

Bent u bereid om de Amerikaanse ambassadeur te ontbieden en hem duidelijk te maken dat deze uitspraken niet geaccepteerd worden?

Antwoord

Nederland is voortdurend in gesprek met de VS en zet erop in om in goed en constructief overleg met de VS, tot een vergelijk te komen waarin zowel onze gezamenlijke veiligheid als de internationale marktbelangen zijn gewaarborgd. Het ontbieden van de ambassadeur is op dit moment niet aan de orde.

Vraag 7

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord

Ja.